

Metams 5 r., pusmečiui 2 r.
90 k., 3 mėnesiams 1 r. 30
kap., 1 mėnesiui 45 k.

UZSIENIUOSE:
metams 9 r.; 9 mėnesiams
6 r. 80 k.; 6 mėnesiams
(pusmečiui) 4 r. 60 k.; 3
mėnesiams 2 r. 35 k.; 1
mėnesiui 80 kap.

SKELBIMAI:
Peto eilė (4 skiltys) prieš
tekstą 60 k., po teksto 30 k.

Lietuvių Balsas

Darbo ieškantiems: eilė
10 k. — Giminių ieškantiems:
eilė po teksto 10 k.

REDAKCIJOS
ir ADMINISTRACIJOS adre-
sas: Petrapilis, Saperų g-lė.
n. 9. b. 9. Telef. 286—46.

REDAKCIJA visais reika-
lais priima kasdien, be se-
kmadienių, nuo 12 v. dieną
ligi 4 val. vakaro.

Skyrium numeris
6 kap.

Metai II.

Petrapilis, Rugsėjo 4 d. 1916 m.

№ 67 (96).

Jekaterinoslave

Rugpjūčio 30 d. atsidaro vyrų ir moterų gimnazijos ištremtie-
siams—vardu

Tautinių Komitetų Tarybos gimnazijos.

Gimnazijų mokytojai ir direktoriai bus iš Brastos evakuotų
gimnazijų. Mokiniai ir mokinės gyvens bendrabučiuose arba
pas tėvus.

Prašymai reikia duoti į Lietuvos Komitetą 1-я Чечелевка
№ 20.

Prie šitų gimnazijų reikalingas lietuvių kalbos mo-
kytojas; kreipties irgi į Lietuvos Komitetą.

1757—2

Tuojaus reikalingas

lietuvis mokytojas [ja]. Sąlygos geros.
Kreipties: Киевъ, Тургеневская, 55.
Литовскій Комитетъ.

1975—1

„Lietuvių Balso“ skaitytojams.

Kieno prenumerata baigia
rugsėjo 1 d., prašome pa-
siskubinti užsisakyti toles-
niam laikui, kad nesutru-
kdytų laikraščio siuntinėjimas

Nuo rugsėjo 1 d. ligi metų galo
„Lietuvių Balso“ kaina

Rusijoje: 1 rub. 75 kap.
Užsieniuose 3 rub. 15 kap.

Adresas: ПЕТРОГРАДЪ, Саперный
пер. 9—9, „ЛИТУВИŲ BALSO“ Admi-
stracija.

Petrapilis, rugsėjo 4 d.

Pernai rugsėjo 5 d. vokiečiai įėjo į
Vilnių ir paėmė Lietuvos sostinę. Pasi-
aukė iš Vilniaus rusai netrukus atsi-
aukė dar toliau į Molodečną, Smur-
gajius, o šiaurės rytuose — į padau-
gių ir į Dvinską. Tad jau visi metai,
kaip Lietuvos sostinė, o pagaliaus, ne-
trūkų, ir mažne itvisa Lietuva pateko
vokiečių rankas; jau visi metai, kaip
mes, išblokštieji iš tėvų žemės, esame
iškirti nuo savo tėvynės ir nuo visų
mylių, ten pasilikusiųjų.

Liūdni tai atsiminimai! Kalboje nėra
jokių žodžių, kuriais atitinkamai būtų
galima išreikšti visos tos baisybės, ku-
rios tiksliai tais vienais trumpais metais
paėjo pro mūsų akis, kurios sukrito
nelaimingos mūsų tėvų šalies ir
mūsų teko patirti mums patiems, vadi-
namiems pabėgėliams tremtiniais.

Kaip dabar gyvenama mūsų tėvy-
nėje, kokie ten vargai vargstama, kokie
dėriai dirbama, kas galvojama, ko lau-
siama, ko tikimasi sulaukti — mes da-
maždaug ką nežinome. Pasiekia mus

retkarčiais tik vienas kitas laiškas, tik
vienas kitas žmogus, buvęs Lietuvoje,
didumą iš ten žinių suteikia. Bet šiuo
sunkiųjų metų juk ne viską ir laiške
tęparšys, neviską ir tęparšakosi. Iš
visko tik matyti, kad ir tėvynėje pasi-
likusiems gyvenimas nesaldus. Bet
kartu taip pat matyti, kad jie nenusi-
mena, sunkių aplinkybių prispausti, bet
kiek galėdami, darbuojasi, kovoja, gina
savo teises, nesiduoda skaudžiami. Juos
žadina į darbą, jiems pajėgų duoda, juos
gaivina viltis — šviesesnių laikų.

Lietuvą vokiečiai ne visą iš karto
užėmė. Jie slinko vietomis pamažu,
vietomis dideliais šūkiais. Pirmą
traukiantis vis toliau į rytus kovų lini-
jai, slinko vis toliau ir toliau į rytus
dideli dideli būriai žmonių, ir pėsčių,
ir važiuotų, išmestų iš savo gužtos.
Tie būriai žmonių — vyrų moterų,
senų jaunų, vaikų — pakeliui juo toliau,
juo augo didyn. Tikrai Vilniuje ir jo
aplinkėse daug jų pasiliko.

Atmenam gerai visi, kaip tie dide-
liausi būriai, pagaliaus visai išstumi iš
Lietuvos, iš tos savo tėvų žemės, ne-
betėję su jais jokių ryšių ir atsidūrę
visai tarp svetimų žmonių ir kalba, ir
tikyba, ir papročiais, išsiblaškę po visą
Rusiją, po bekrasčius jos plotus. At-
menam, kaip tie būriai savaitėmis buvo
vežiojami traukiniais — alkanai, pusnuo-
giai, be gydytojo pagalbos, nežinodami,
kada ir kur nuvės. Kiek jų išmirė
nuo bado, nuo šalčio, nuo ligų, nuo
nuovargio! Kas tuos vargus aprašys,
kas tas ašaras suskaitys! Baisus tai
buvo metas!

Viena tikrai buvo paguoda, kad
mažne visur ir visi sutiko nelaiminguo-
sius tremtinius didžiausia užuojauta. Visi,
kas tik galėjo ir kiek tik galėjo, sku-
bėjo padėti, sušelpiti. Bent didesniuo-
siuose miestuose ir svarbesniose trem-
tinių keliuose ir jų sustojimo vietose
šoko į darbą jau buvusiosios draugijos
ir komitetai ir ėmė organizuoties nauji:
Maskvos, Petrapilio, Smalensko, Jeka-
terinoslave ir t. t. Išsikėlė iš Vilniaus
ir šoko į darbą ir dalis Lietuvių Drau-
gijos dėl karo nukentėjusiems šelpiti,
dabar vadinamasis Centro Komitetas.

Nelaimė, ištikusioji mūsų kraštą,
buvo taip didelė ir taip netikėta, kad ji
užklupo visas organizacijas nepasiruo-
šusias tokiam dideliui darbui, neužten-
kamai susitvarkiusias, o valstybė netu-
rėjo visai jokių tam tikslui sudarytų
įstaigų. Visuomenės organizacijos — Mie-
stų ir Žemietų Sąjunga — ir ypač
tautinės organizacijos — lietuvių, lenkų,
latvių, žydų — greitai susiorientavo
naujoje aplinkybėje, nes jos jau buvo
pratusios į tą darbą, tik ne tokia dide-
liu mastu. Tad ir vyriausybė, būda-
ma mažiausiai pasiruošusi tremtinių

šelpimo darbui, ir D. K. Tatjanos Ko-
mitetas nesigailėjo lėšų nei visuomenės,
nei tautinėms organizacijoms ir pra-
čioje davė maž daug tiek, kiek reikėjo.

Ilgainiui vyriausybės kursas ėmė
krypti kiton, priešingon pusėn; dosnu-
mas ėmė mažėti. Pirmą tremtiniai bu-
vo sutikti, taip sakant, ištiestomis ran-
komis, atvira širdimi; ilgainiui jie imta
vadinti tinginiais, dykduoniais ir kito-
kiais vardais; imta skirstyti į geruosius
ir bloguosius, ir į tokiuos, kuriems
galima duoti pašalpos, ir į tokius, ku-
riems jos nereikia. Pašalpa skiriama
kuomazžiausia — tie 6 rb. mėnesiui vie-
nam žmogui. Esant didelei brangeny-
bei ir pačios pašalpos nebegalint dau-
giau besumažinti, juo toliau juo vis
daugiau imta didinti anas ir tos men-
kos pašalpos nevertųjų skaičius ir dar
vis tebedidinama, o šelpiamųjų skaičius
tebemažinama. Jau vis dažniau girdėti
gandų, kad ilgainiui ir visai nebeduosia
iš izdo lėšų nelaimingiesiems šelpiti.

Tokia tai trumpa šių baisių mūsų
gyventųjų metų istorija, tokia trumpa
mūsų kančių, vargų ir sielvartų ap-
žvalga.

Kas mus laukia toliau, kas tai įspės!
Kas įspės mūsų tėvynės likimą!

Mes tremtiniai tikrai tiek žinome,
kad mūsų ištremimo vargams dar ne
galas. Galime tikėtis, kad tikrai sulau-
kime tokios valandos, kada tikrai nei
moters su vaikais, nei seniai, nei ligo-
nys nebegaus iš vyriausybės pašalpos.
Tai atmindami ir žinodami, jog dide-
snių sunkių vargų begali būti, kaip
tos, kokių esame patyrę per praėjusiuo-
sias pirmuosius ištremimo metus, netu-
rime visai nusiminti. Mes tik turime
patys savyje tiek pajėgų surasti, kad
galėtume patys save apsaugoti ir ap-
rūpinti. Tie sunkūs vargo metai daug
ko mus išmokė ir dar daug išmokys.
Mums nenusiminti reikia, bet dar dau-
giaus susiglausti krūvon ir visiems ben-
drai rūpintis, ne kad vienas ar kitas
geriau įsitaisytume, o kitus užmirštu-
me, bet kad ir kiti kitam padėtume.
Mes patys turime taip susiorganizuoti,
taip susitvarkyti, ypač savo įstaigas,
kad jos pačios galėtų išsilaikyti.

Mūsų pirmiausias uždavinys atiečiai,
kad mes patys išliktume ir, atėjus va-
landai, visi iki vieno sugrįžtume į tė-
vynę užsigrūdę, nenusilpę, bet susisti-
preję, įpratę į organizuotą darbą.

Iš Lietuvos.

Vilniaus miesto dekanija.

Vilniaus mieste tėra tik viena baž-
nyčia, kurioje lietuvių kalba atlieka-
mos visos pamaldos, būtent:

Š. Mikalojaus bažnytelė (šv. Mika-
lojaus gatvė), seniausia Vilniuje, Ge-
dimino metu įsteigta. Nepatogioje vie-
toje, žydų rajone. Lietuviams atiduota
1901 m. gruodžio 18 d. Prieš tai Vil-
niuje nebuvo visai lietuviškų pamaldų.
Kleb. kun. Vl. Jezukevičius. Jon ateina
lietuvių tik iš vidurio miesto, kiti del
tolumo ir nepatogumo priversti vai-
kščioti į „lenkiškas“ bažnyčias.

Katedroje sakomi lietuviški pamo-
kslai šventedieniais 8 val. rytą nuo
1909 m.

Aušros Vartuose esti lietuviams pa-
maldos per šv. Marijos Globos aktovą
rytais 6 val. nuo 1913 m.

Karo metu priverstinai prašant bu-
vo įvestos pamaldos ir kitose bažny-
čiose: šv. Kryžiaus (Bonifratelių), šv.
Katrinos ir šv. Petro. Paskutiniu laiku

jau ir vėl išvestos lietuviškos pamal-
dos iš šv. Kotrynos ir šv. Petro bažn.

Kiek Vilniuje lietuvių yra? Tan
klausan sunku atsakyti, nes statistika
buvo lenkų vedama ir neteisinga ka-
dangi turėjo tendenciją kiek tik
lietuvių skaičių sumažinti. Ką
vilinečių moka lietuviškai, tai įtrau-
lėjome įsitikinti pernai metais įdar-
buojant Vilniaus skyriuose stry-
nukentėjusiems dėl karo šv. Pristi-
gus maisto, pradėjo mėsos minios
Vilniaus skyrių kreiptis su prašymais.
Ir nuostabus dalykas! visi iš karto iš-
moko lietuviškai kalbėti. Jeigu tuomet
padarius Vilniaus lietuvių sąrašą, tai
gal būtų pusė miesto katalikų gy-
ventojų lietuviškai surašę.

Prieš 1901 ir 1905 m., kada Vilniuje
nebuvo nė vienos lietuviams paskirtos
bažnyčios, nebuvo lietuvių draugijų,
atvažiuosieji iš lietuviškųjų parapijų
sodiečiai pranykdavo lenkų bangose.
Kas kita paskutiniu laiku. Apsigyrinę
Vilniuje sodiečiai lietuviai koncentruo-
jasi prie šv. Mikalojaus bažnyčios ir
įvairių draugijų, jų vaikai lanko liet.
mokyklas, skaito liet. laikraščius, žo-
džiu tariant, jų tautinė sąmonė ne tik
nepranyksta, bet dar labiau išsilaivina.

„Vilniaus Aidai.“

Laiškas iš Lietuvos.

—o—
Šiomis dienomis J. K. iš
vieno Vilniaus lietuvių, žy-
maus visuomenės veikėjo, gavo
tokį laišką:

Mes čia Vilniuje, šiaip taip kasamės,
spiriamės, bet mums labai sunku: tru-
ksta inteligentijos pajėgų, o ypač pini-
gų. Kad ir trošku, kad ir liūdna aplin-
kui, bet gyventi nenuobodu. Iš Vilniaus
išvažiuoti nelengva, visi žingsniai su-
kalti. Tarp vokiečių yra visokių žmo-
nių — ir gerų ir blogų. Simpatingesni
kariškiai, biauresni valdininkai. Kari-
škių tarpe yra mokytojų žmonių: filosofų,
literatų, dailininkų, ir jie mėgsta pa-
plepėti. — Kas dedasi už Lietuvos,
nieko mes nežinome. Lig šiol tėjo
„Dabartis“, laikraštis lietuvių kalba,
bet prūsų dvasios. Dabar jau žada
leisti ir lietuviams patiems laikraščius:
vieną Vilniui, antrą Kaunui. Kymantas
ypač kariauja su abivatelėlių komitetu.
Jis tat sukelė truksmą abivatelėlių komi-
tete, demaskavo lenkus ir iškėlė eikštėn
jų šunybes. Lenkai buvo susiorgani-
zavę: daug jų paliko Vilniuje, paskui
dar privažiavo iš Varšuvos ir iš visos
Lenkijos. Taip susistiprinę pagriebė jie
į savo rankas miestą ir visas jo įstai-
gas ir pavertė lenkiškomis; nutvėrė į
savo rankas miliciją. Tik vienam L. G.
pavyko palikti Žvėryno pristavą. Ba-
žnyčioje atvirai buvo daromos panpo-
lonizmo litanijos ir kitos lenkiškai pa-
trijotiškos maldos. Ypač daug blogo
daro vokiečių kareiviai lenkai iš Po-
znanės, kurie, užėmę visokias valdinin-
kų ir militar-policistų vietas, platina,
susidėję su vietiniais lenkais, lenkystės
darbą. Vilniuje miesto valdyboje ir
milicijos nuvadose lenkų kalba kaip
ir oficialinė. Nors buvo įsakyta imti
prašymus, paliudijimus ir pranešimus
bei kitus raštus ir lietuvių kalba, bet
tie iš vokiečių malonės viršininkai už-
sispyrė ir neėmė. Lietuviai stoji už
savo teises, atsidūrė byla pas vokiečius,
o šie ėmė tyrinėti, ir tikimės, kad pri-
vers „ponus“ lenkus nusilenkti. Ir iš
viso vokiečiai, pirmą pamalonę len-
kus, dabar ima juos glostyti šiurkštesne
ranka... Dabar lenkų politikai susimą-
stę, kada sočiai prisirėkojo. Kunigai

Mironas, Petrulis, Stašys ir Maliukevičius dirba išsijusę. Trakų apskrityje įsteigė apie 200 su viršum mokyklų. Iš pradžių lenkai norėjo ir ten užimti pozicijas, bet jie, susiorganizavę į du Pannemūnio ir Vilijos rajonų lietuvių komiteto, išvijo juos. Lydos apskrityje eina mokyklų srityje didžiausia kova. Lietuviams pavyko ten įsteigti apie 20 mokyklų. Iš Rusijos laišku Vilniuje retai kas tegauja.

Tavo Antanas.

J. Savickis.

Iš Lenkų gyvenimo.

(Žiūr. „L. B.“ N° 66).

Iš pradžia, is Lenkų gyvenimo, po Senkevičiaus, metų sukaktuvių dienos, po didelių uvažiavimų Krokuvioj, iš kurio, tiesa, iškuta didesnių vaisių, kuris, tikėtasi, suvienys visų trijų Lenkijos dalių žmones ir kuris pasibaigė vien tik padėkos telegramos karaliui Pranui-Juozui nusiuntimu ir liko tik vietos — Galicijos — lenkų norų reiškeju, — be tų dviejų žymių faktų, dabartyje reik dar pažymėti rinkimus į Varšuvos miesto tarybą. Tais rinkimais buvo užsiinteresavę visi Lenkai. Matydami juose didelės svarbos, lenkai Varšuvoje turėjo du rinkimų komitetus: Centralinis ir antra — Demokratų. Visų manoma, jog ką pajęgs dabar nuveikti, turės didelės svarbos ir atečiai, tad sukruto liaudį raginti, kad aktyviau stotų į rinkimus. Įvestą tvarką visi turi balsą rinkėjai privalo iki paskirtai dienai užsirašyti, kitaip tai dienai praėjus, nustosią rinkimo teisės. Žydai ar neatsilieka nuo lenkų. Jie buvo susimėję į du liogerius: vienas didesnis — nacionalistų bei sionistų, antras — kraštutinių asimilių (norinčių priimti visai lenkų kultūrą, sulenkėti). Rinkimų darbe atsitiko ir nemalonių ekscesų, kuriuos stabdyti gavo valdžia. Štai palicijos viršininko įsakymas: „Atsižvelgiant į didelį žmonių sukilimą, kuris apsireiškė vakar dieną (birž 20 d.), būtent — valgomų daiktų krautuvų daužymą minių susigrūdimą gatvėse, šiuo aukščiausi duotąjį leidimą, viešai suseiti rinkimams aptarti panaikinu.“

Rinkimų akcija nuo to nenukentės, kadangi lieka laisva tribūna — laikraščiai ect.“

Neveizint į visas inteligentų veikėjų pastangas, liaudis liko kaip ir kurta. Kaip apskaito pačių lenkų laikraščiai, iš viso Varšuvoje rinkimų teisę turi apie 225.000 žmonių, tuo tarpu iš viso buvo užsirašę iki paskutinei dienai tik apie 82.000 žm. „Kurjerio“ Warszawa'io'o apskaitymu, krikščionių iš užsirašiusių rinkėjų buvo 50%, kita pusė — žydai.

Kaip skelbia „Ziemia Lubelska“, trys apskritys: Chelmo, Hrubiešavo ir Tomašavo Austrų valdžios yra prikerptos prie Liublino gen.-gubernatorijos. Vos tik atsitraukus rusams, lenkai tuojau sukruto Chelmo apskrityje savųjų mokyklų steigti. Pinigų tam reikalui plaukė iš Chelmo Piliečių Komiteto ir apskritai iš lenkų visuomenės. Iki šiolei Chelmo apskrityje lenkų mokyklų — 51, kuriose mokytojauja 56 žm., o mokosi 2500 mokinių. Knygos iš pradžių buvo gabenamos iš Varšuvos arkliais. Iš kiekvieno mokinio kas mėnuo buvo imama po vieną rublį. Dabartės visos mokyklos pareina į vyriausybės žinią ir gauna laikymą iš jos.

Baigdamas šį straipsnelį norėčiau pasakyti, kad Lenkuose per daug artimo susivienijimo, gal būti, ir nėra, yra bendra mintis — liuosybė, bet „orijentacija“ yra ne viena. Į tris dalis išdalyti, lenkai skirtingai visi ir mano. Galicija jau pirmiau gavusi didžios itakos iš Austrijos, gal būt, daugiausia ir ištikima yra jai šią dieną. Rusų neapykanta nuo seniau čia kultivuojama, gal būti, daugiausia čionai dabar ir reiškiasi.

Turėdami nuo pirmiau šiekios tokios liuosybės, Galicijos lenkai veikėjai greičiausiai susimetė buriu — „Kolo“, kuris yra vien tik Galicijos minčių reiškeju, o jokiū būdu ne visų Lenkų.

Varšuva, gal būti, kiek mažiau „politikuoja“, o daugiau klausos ir dirba šią valandą galima, pozityvų darbą, tikėdamosi, jog ką dabar padarys, tai bus pagrindas ir atečiai. O to darbo sričių daug: 1) vietos valdymasis, nors ant jo vis tik žymu karo stovis; 2) mokykla; 3) scena etc.

Poznanė, kiek aiškiau nekenčia vokiečių. Ji nuo karo nenukentėjusi, ji ir šelpia savo brolius, karo nускаustus, aukomis. Laiks nuo laiko sutramdo Galicijos veikėjus, uzurpalingai pasisavinusios atstovavimo teises, ir sulaiko juos nuo per daug aiškaus tariamo žodžio austrams.

— Vėl — didelis skaičius lenkų dabar gyvena Rusuose. Tarp jų rastusi, gal būti, nemaža, kurie, galvodami apie tėvynės išliuosavimą, ieško taip pat pamato bendram gyvenimui lenkų su rusais.

Tiek pamatinių minčių skirto.

Vienok, neatsižvelgiant į nieką, lenko turima karščiausio noro, į patį kraują įsisunkusio — atgimti, gyventi savo nepriklausomoje tėvynėje.

Tuo jis ir styprus.

Kopenhaga.

5—VII—16.

Iš Amerikos lietuvių gyvenimo.

Kopenhaga. Nuolatiniai atskirų žmonių bei partijų pasitarimai, apie suvienijimą visų Amerikos srovių, jokio aiškesnio rezultato nepasiekė. Kaip žinome, šitie pasitarimai buvo įvairuojami visokiais „triukais“ ir arčiau į laimę vedančiomis visokiomis kombinacijomis: buvo mėginta gretinti tautininkai su katalikais, socialistai su tautininkais, pagaliau „cementu“ pasižadėjo būti mūsų žinomas veikėjas Bulota, vienok iš visų šitų pastangų nieko gera neišėjo. Šią valandą visos srovės bei partijos gyvena kiekviena sau, skyrium. Srovių gyvenimas apsireiškė seimuose, kuriuose buvo gvildenami daugiausia vietos reikalai.

Birželio 7 d. Pittsburgėje buvo „Tėvynės Mylėtojų Draugijos“ seimas. (Pittsburgėje buvo ir kiti seimai). Kaip žinome, šita draugija turi vien tik kultūros tikslą — spausdina knygas, platina švietimą. Jos pirmininku yra Br. A. Žimantas. Iš valdybos pranešimo paaiškėjo, jog nuo praeitojo seimo Draugijos išleista ir savo nariams išdalinta šios knygos: „Strazdo Raštai“, „Motyna“, „Sirdis“ ir „Dvasios Gyvenimo Mechanika“. Iš išymiesių sumanymų reikia paminėti šitie: taisydas paskaitų tolimesnėse lietuvių gyvenamosiose vietose, rinkimas (kaip ir ligi šiol buvo renkama) aukų Lietuvos gelbėjimui ir Autonomijos fondui. Draugijos pirmininku ir toliau išrinktas Žimantas. Išreikšta pagarba dr. J. Šliupui už neuilstamą tėvynės labai darbavimąsi, pagaliau dr. J. Šliupas išrinktas garbės nariu.

„Susivienijimo Lietuvių Amerikoje“ draugija visų pirma turi šelpimo tikslą — rūpinasi savo narių sveikata, švietimu, ligoje sušelpia pinigais. Nors čionai ir priguli daugiausia tautininkai demokratų, bet tai nėra jokia nusistovėjusi partija. Tam pašalinti pastaruosiu metu buvo sudaryta „Sandara“, turinti visai tautininkų demokratų politikos partijos spalvą. Kai buvo S. L. A. seimas, buvo ir sandarininkų pasitarimas. Iš šito pasitarimo paaiškėjo, kad Sandaros Seimas turi būti sušauktas B. Karužai sugrįžus Amerikon. Taisoma tam tikros komisijos programa. Buvo kalbama apie rinkimo vieno atstovo: Taikos konferenciją, vienok galutinai tas nenuspresta. Autonomijos Fondas privalo būti Sandaros globoje. Nutarta platinti taipojau dvi knygi: „Lietuvos Tautos Klausimas Europos Karo metu“ ir dr. J. Šliupo angliškai parašyta: „Lietuva praeityje ir ateityje“. P. Draugeliui sumanys steigti Biurą susizinojimo su Lietuva ir pabėgėliais ir Lutkauksui patarus steigti komisiją laiškam siųsti iš Amerikos Lietuvon, susirinki-

mas išrinko tam darbui, prižiūrint S. L. A. valdybai, Uartų, kuris pasižadėjo atlikti darbą, surištą su laišku siuntimu, dykai.

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje seimas pirmuosiuose savo posėdžiuose daugiausia gvildeno draugijos reikalus: išmokėjimas ligonims rentų, biuras etc. Kiek daugiau ginčų kilo seime dėl „Tėvynės“ — draugijos organo. Buvo siūloma visokių pagerinimų ir atmainų, vienok buvo nutarta, kad „Tėvynė“ liktų tokia, kokia buvo, ir kad tik „neorganizuotų“ kitoms organizacijoms. Kiek ilgesnių diskusijų sukėlė du laišku — prašymu Bulotienės, „Žiburėlio“ ig. ir Bulotos ir Žemaitės vardu Liet. Selp. Fondo. Dr. Šliupas pastebėjo, kad moksleivių esą daug ir Amerikoje, o iš Lietuvos studentų moksleivių galima karta sulaukti ir paniekos. Seimas vienu balsu nutarė paskirti 2000 dolerių nuk. nuo karo. Galutinai tautiniai centai tapo paskirstyti šitaip. Nukentėjusiems nuo karo Lietuvoje (nusiųsti Vilniun, Lietuvių komitetui) — 2000 dol., Autonomijos Fondui 500, emigrantų reikalams 500, moksleiviams 200, literaturai 120, prieglaudos namams 217.80 ir „Žiburėliui“ 250.

Nutarta leisti prie „Tėvynės“ vaikams bei moterims mėnesinis laikraštis. P. Račkauskui pakvietus Žemaitę bendradarbiauti, ji visų sutinkama delnais.

S. L. A. pirmininku išrinktas St. Gegužis, vice-pirm. Dr. T. T. Baltrušaitienė, dr. J. Šliupās, dr. Kvotėjas.

Priimta Šliupo rezoliucija Amerikos prezidentui Vilsonui. Ji nutarta nusiųsti, pačiam Vilsonui ir keliems augštiesiems žmonėms.

Seimas išrinko kelias nuolatinės komisijas. Švietimo — B. K. Balutis, L. Šernas ir J. Baniulis, Sveikatos — dr. Matulaitis, dr. Klimas ir dr. Kaškevičius, emigrantų, kontrolės ir finansų.

Kitas seimas turės būti 1918 m. Philadelphijoje, Pa. Pagerbti mirusiems S. L. A. nariams, taip pat ir žuvusiems kare visi atsistoja. Baigiant seimą buvo pagiedotas lietuvių imnas.

Susivienijimo Lietuvių Rymo - Katalikų Seimas buvo birž. 6 d. Philadelphijoje. Iš bažnyčios po iškilmingų pamaldų visi nuėjo į naujai pastatytą lietuvių salę. Draugijos pirmininku yra K. Krušinskis. Seimo pirmininku po ilgų ginčų išrinktas K. Strumskis. Iš pranešimų paaiškėjo, jog prie susivienijimo 10.100 narių, o draugijos turtas siekia 34.000 dol. Dvasiškasis vadovas kun. Jakaitis pranešė, kad daugelis kuopų neatsiunčia raportų apie atlikimą velykinės ir prašo susirinkimą nutarti nebeleisti kitan seiman tų kuopų atstovų, kurių nebus raportų. Seimas nutaria. Prašant kun. Stanikynui, seimas nutarė paskolinti 10.000 dol. po 4% Chicago vienuolynui. Po ilgų ginčų nutarta įsigyti savi namai; tam tikslui išrinkta komisija; namai turi būti nupirkti Nev-Iorko apylinkėje. Susivienijimo organu lieka ir toliau „Draugas“. Pradėjus rinkti valdybą, atsitinka nemalonių del kun. Miluko ir Tolubos „neparlamentariško“ elgimosi. Kun. Milukas, nesiklausęs nesustabdomai ir karštai kalba, kol Seimas nenutaria, kad apleistų salę, ar atsistėtų. Kun. Milukas atsistėda ir prižada būti ramus. P. Toluba pradeda viešai niekinti Susivienijimo prezidentą Krušinską, nežiūrėdamas susirinkimo pirmininko draudimo ir pasiųstų „maršalkų“, „idant pasodintų“ — Toluba nepasiduoda ir, tik suvažiavimui pagrasius išmesti iš seimo, atsistėda, o Milukas savo noru apleidžia salę. Pirmininku tolesniam laikui išrinktas p. J. Jaruševičius, padėjėju K. Krušinskis. Seimas pabaigė savo posėdžius visuotine malda. Seimui baigiantis atvyko Simkus. Paprašęs žodžio ir priminę šio karo vargus ir Bulotos veikimą, prašė Seimo ištarti savo nuomonę del Bulotos veikimo. Seimas priėmė rezoliuciją, kuria pasmerkiamas Bulotos veikimas už dergimą Liet. Draugijos Centro Komiteto.

(Toliau bus).

Lietuvių vakaras.

CHORAS.

Petrapilyje rugpjūčio 27 d. „L. Bal.“ 63 n-jė paminėjau visą Adomavičiaus choro repertuarą, atliktą vakarėlyje už Nevos vartų. Šiame Liet. Dramos-Muzikos Kuopos sutaisytame vakarėlyje, po „Rūtų vainiko“ vaidinimo, tasai pats choras, Adomavičiaus vedamas, pakartojo minėtąjį repertuarą ir pridėjo dar porą naujų: 1) „Kurgiria žaliuoja“ Gudavičiaus ir 2) „Klumpakoji“ — Adomavičiaus. Gudavičiaus veiklą bene pirmą kartą petrapiliečiai išgirdo scenoje. Jo yra išleistas „Žemaitiškų dainų“ (liaudies) rinkinėlis Tilžėje 1912 m., prižiūrint „Birutės“ redakcijai, hormanizuotos 2, 3 ir 4 maišytiems ir lygiems balsams. Hormanizavimo negalima pavadinti nuvykusi, nes atsitinka jame elementarių paklaidų. Visame rinkinyje geriausiai nuvykusi — nors (pirmojo posmo) galas susigiminiavęs su Šimkaus veikalais; žiūr: „Musų dainos“ — yra ši originalinė kompozicija, kurią petrapiliečiams šiame vakare teko išgirsti. „Klumpakojis“ gana idomi sutaisytas ir jo leibmotyvas, išvestas per visus balsus, puošiamas imitacijomis ir liaudies originaliniais „tolialiavimais“: kai kada girdėti kaime tarpe įsilinksmintos jaunuomenės. Budas sugriebtas grynas ir, nors kontrapunktiškai apdirbtas, bet lietuvių sielai artimas. Reikia laukti, kad p. Adomavičius leis visuomenei naudoties išleisdamas savo darbą iš spaudos.

Apie patį dainų atlikimą pasakysiu tiek: salės labai bloga akustika kenkė chorui ir pertat aistetikos įspūdis liko blogas, nors paties dainavimo negalima pavadinti blogu. Už Nevos vartų salė mažesnė, bet resonansas daug geresnis ir choras daug geriaus skambėjo. Jei choras būtų pasirodęs prieš vaidinimą, kol salėje tebebuvo šaltas, nesuterštas oras, tai būtų daug geriau išėję, bet buvo dainuojama po vaidinimo, kada net svečiams sunku buvo alsuoti. Tokiomis aplinkybėmis nors ir visugeriausias choras, susidedąs iš specialistų, vis tiek tokioje salėje blogai skambės, nebent tik kvartetas. Blogas partepijonas, be pedalų, ne padėjo chorui, bet kenkė — kaltė vakaro taisytojų.

Lietuvių Dramos-Muzikos Kuopa šiame sezone žada sutaisyti didelį koncertą dalyvaujant chorui ir solistams. Žadama kviesti p. K. Petrauskas ir p-lės: Slavskaitė ir Bielikovičaitė. Netikėtai vienam studentui pasisekė patirti, kad jos lietuvaits. Petrapiliečiams jiedvi žinomi ypač „Nina“ Slavskaitė. Tur būti, sumanytojai parūpins tikrą koncertinę salę žadamajam koncertui, nes „Komedijos“ salė visai netinka ir yra visublogioji iš visų kitų.

J. Zylevičius.

—o—

Vaidinimo dalyje „Liet. Dr. Muz. Kupos“ artistai mėgėjai parodė scenoje K. Puidos „Rūtų vainiką“. Siužetas toks: Ramotų pilies „dykūnų“ pranokejas seniau nuskaudė jauną kito „dykūno“ Rimvydo dukterį Sigutę, nuplėšdamas jai rūtų vainiką. Sigutės tėvas Rimvydas pasiverčia burtininku ir eina skelbdamas žmonėms tiesą, keldamas jų susipratimą, aiškindamas dikūnų darbus, o savo širdyje nešiodamas kerštą Ramotų pilies „dykūnams“. Ramotų pilyje po Sigutės nusikandinimo niekur nebeauga rūta ir jį niekuomet nebevartojama, net per jungtuves. Neleista užsidėti rūtų vainiko nė Vinkai, ištekančiai už jaunojo Ramotos. Pilyje rodosi visokios dvasios, iš tvenkinio iškyla Sigutės šešėlis ir reikalauja rūtų vainiko. Pilies valdytojas Ramota neturi ramybės nei dieną, nei naktį. Jį kankina jo pranokejo nusikaltimas. Senis burtininkas užaina į Ramotus; jis papasakoja Vinkai pasaką apie Sigutę. Vinka jau ir pirmiau jautė, kad pilyje yra kažkoks prakeikimas; dabar ji supranta priežastį, supranta ir tai, delko jai nebuvo leista užsidėti ant galvos rūtų vainiko per jungtuves. Nujaudintas jį ilgai kankino, jį nuolat ilgisi rūtų vainiko. Gimus pirmajam sūniui, Ramota nutaria paaukoti dievams ir pakviečia tos apeigos atlikti senį burtininką Rim-

vydą. Sukūrus dievams aukurą ir atnešus aukų, pasirodo iš tvenkinio Sigitės paveikslas. Burtininkas, įvykindamas pažadėtą kerštą, paėmęs gimusį Ramotų sūnų ant rankų, ne dievams jį paveda saugoti, bet meta į tvenkinį. Paskui sūnaus puola į tvenkinį ir motina Vinka. Miršta ir senis burtininkas, atlikęs savo kerštą. Toks dramos turinys. Jis ne savistovus, jis imtas iš Vydmūno „Prabočių šešėlių“. Burtininkas, tai Vydmūno Visuomis — atatinka visos tpytybės, visos dramos akcijos turinys.

Vinkos rolę atliko p-lė S. Kelpšaitė. Tai nauja pajėga lietuvių scenoje, pirmą kartą joje pasirodžiusi. Nežiūrint to, ji parodė didelį gabumą. Vietomis gal buvo per daug griežti perėjimai iš ramaus tono į dramatingą skausmą, gal vietomis buvo per staigių mostagavių ir tt., bet visu vaidinimu, būdama tik pirmą kartą scenoje, — ir balsu, ir aiškia dikcija, ir tikru natūraliniu jausmo ir vidaus gyvenimo nudavimu, vietomis ji buvo tikra artistė. Reikia palinkėti, kad ji nemestų lavinuis ir toliaus. Burtininkas — stud. Jurskis — taip pat sugebėjo pagauti ir parodyti senio tiesos skelbėjo tipą, kurs nieko nebijo ir nė pilių „dykūnų“ nelenkia. Jo baritono balsas buvo visai tinkamas. Kiti artistai, Ramota — Dulaitis, Survila — Lanskoronskis, jau ne pirmą kartą matomi Petrapilio lietuvių scenoje. Reikia pasakyti, kad grimas buvo netikės, išskyrus nebent burtininką. Režisavo V. Bičiūnas.

L. N.

Rostovas prie Dono.

Šių metų liepos 3 d. Dono Rostove buvo Lietuvių Draugijos Skyriaus pabėgėliams šelpti visuotinis susirinkimas. Susirinko 26 nariai. Susirinkimui pirmininkauti vienu balsu buvo išrinktas Penkaitis, sekretoriavo Morkūnas. Svarbiausias susirinkimo klausimas buvo naujo pirmininko rinkimas vieton atsisakiusio kun. Skinkio. Senasai pirmininkas kun. Skinkys ilgoje prakalboje paaiškino visuotiniam susirinkimui apie Skyriaus stovį, jo darbus per 6 mėnesius ir savo atsisakymo priežastį toliaus pirmininkauti. Mat, kun. Skinkys yra taip pat didelio Šiaurės Kaukazo rajono ir Dono Srities Centro Komiteto įgaliotinis, tad, užsidedęs ant savo pečių sunkią pirmininko pareigų našą, negalėdavo tinkamai aprūpinti savo rajono tremtinių. P. Penkaitis viso susirinkimo vardu trumpais, bet jautriais žodžiais padėkavojo kun. Skinkiui už jo uolų pasidarbavimą kaip sunkiame tremtinių globojimo reikale. Toliaus, perskačius Revizijos Komisijos pranešimą, susirinkimas labai prašė Penkaitį pasiimti Skyriaus pirmininko pareigas, bent Penk. nuo to griežtai atsisakė, paaiškinęs, kad Rostove jis esąs tiktai svečias, atvykęs tiktai amatų mokyklų steigti ir nuo sunkių pirmininko pareigų ką tik pasiluosavęs Jekaterinoslave. Tada buvo pasiūlyta rinkti tiktai valdybą, o paskui iš savo narių teišsirenka pirmininką. Reikėjo išrinkti vieton išėjusių 2 narių ir 3 kandidatus. Tarp kitų buvo pasiūlytas rinkti valdybą ir Penk. Tokiu būdu naują valdybą sudaro šie nariai: Miklaševičius, Puteikis, Venclavas, Cizokas, Tomkūnas, Plura, Arneckienė, Penkaitis, Spudas; kandidatai: Likevičius, Šokinis, Arneckis; revizijos komisija: Baltraitis, Juodelė ir Neibergas. Pirmininko vietą visi sutiko kad užimtų Miklaševičius, lig šiolei buvęs padėjęjas, bet jo tuo tarpu Rostove nebuvo, tad pirmininko pareigas turės prisiimti ligi kol vienas iš narių.

Rostove yra apsigyvenusių apie 2000 lietuvių tremtinių. Aprūpinti jie ne blogiau už kitus. Yra prieglauda 100 vaikų. Butas geras, sausas ir labai patogus. Prieglaudos vedėja Rastauskytė nuo priežiūros dienomis atsisako. Reikalinga bus nauja vaikų prieglaudos vedėja. Yra 2 mokyklų, kur mokosi apie pusantro šimto vaikų; yra taip pat vėdariniai kursai suaugusiems, tik gaila, kad mūsų lietuviai prie tokių kursų

nepratę ir labai maža kas telanko. Dabar steigiamas amatų mokyklos dirbtuvės. Tam tikslui iš Jekaterinoslavo atvažiuo amatų mokyklų steigėjas Penkaitis. Sumanyta gan plačiai: liejykla, tekimo dirbtuvė su motoriais ir visais fabrikėlių prietaisais, kalvių, šaltakalvių dirbtuvė, stalių, kurpių ir siuvėjų. Ketinama pamokyti ne mažiau, kaip 100 mokinių, kuriems dykai bus duodamas visas išlaikymas. Apie amatų mokyklos naudą nėra ko nė kalbėti — suprantą visi. Rostove norinčių amatų mokyklos atsirastų užtektinai. Rostovo pabėgėliai tremtiniai gali džiaugties, kad ir jį langelį prašvinta maloni saulelė. Dieve padėk atvykusiems vedėjams atlikti jų taip gerą ir naudingą darbą.

K. Juodelė.

Korespondencijos.

JAROSLAVLĖ.

„N. L.“ 33° № korespondencijoje iš Jaroslavlės stengiasi atsakyti į mano korespondenciją, išspauzdintą „Lietuvių Balso“ 53° № ir daugelyje vietų prasiilenkta su tiesa. Taigi, kad nesuklaidinūs visuomenės, aš pasistengsiu nors trumpai nušviesti faktus ir tuo pabaigti ginčus.

Pirmiausia, tie keli „nuskriaustieji“ (o jų nedaugelis, tik 5) visomis keturiomis kratosi ir neprisipažįsta, jog jie atvažiuo Jaroslavlėn ne „aplankybių“ verčiami, bet nenorėdami būti kieno tai globoje. Aš gi dar pakartosiu, kad išskyrus gal vieną, kuris palaikydamas „kompaniją“ važiuo su jais, visi atsiėlė Jaroslavlėn tik aplankybių verčiami, kokių gi aplankybių, laikraštyje skelbti negalima. Toliaus „nuskriaustieji“ stengiasi surasti priežasčių, dėl kurių jie blogai mokėsi. Nors daug rasta, bet visos nevykusios.

Nieko nereikia, kad klasės kursą „nuskriaustieji“ buvo išėję per 2 ar 3 mėnesius; ne jų vienu taip kursas išietas — buvo draugų: gudų, lenkų, kurie irgi taip pat išėjo kursą, bet mokėsi gana gerai, nes jie norėjo mokyties, pas „nuskriaustuosius“ to noro visai nebuvo matyti. Kaltinamas taip pat ir Komitetas, kad batų ir drabužių neduodavęs ir tuo versdavęs „nuskriaustuosius“ švesti išstis savaites. Ar tai tiesa, ar Kom. kaltas? Juk drabužių ir viso ko „nuskriaustiems“ pasisekė visokiais būdais tiek išgauti, kad tik stebėties reikia, nes ne vienas iš mūsų Komiteto globiamųjų ne 4 dalies to išgauti nepasisekė. Juk, jei pagyvenus 7—8 mėnesius, pasiseka gauti po 3—4 eiles viršutinių drabužių, po 8—10 porų skalbinių, 2—3 apklotus, 1—2 batus, ir dar drįsti šmeižti Komitetą, kad jis nieko neduodęs ir tuo kludąs mokyties, nežinau kaip pavadinti tokius žmones.

Juk jeigu „nuskriaustieji“ būtų neturėję nei batų, nei drabužių, tai kaip jie pasirodydavo bulvare? Paaiškinti gi lengva. Mat, šventindami namie, jie aiškindavosi gimnazijos vyresnybei, (kuri, susirūpinusi dėl tokio ilgo gimnazijos nelankymo, atėdavo jų pati lankyti namuosna), kad Komitetas nieko neduodęs, ir jie neturį kuo apsilvilti. Atėjus gi 9 val. vakaro, mūsų „nuskriaustiesiems“ viskas magiškai atsiradavo, ir jie išsipošė eidavo bulvaran. Ryta gi vėl drabužiai prapuldavo (mat, paslėpdavo palovyje), ir bešventina sau („nes drabužių nėra“) ligi 9—10 v. vakaro. Nesuprantu, dėl ko „nuskriaustiesiems“ reikia skleisti neteisingu žinių visuomenei; galima sumeluoti gimnazijos mokytojams, bet informuoti visuomenę klaidingomis žiniomis ir šmeižti Komitetą, tai jau per daug.

Dėl sumažinimo pašalpos, tai pakartosiu, kad tai viskas buvo daroma gimnazijos iniciatyva. J. Kijauskui gi, kaip ir kitiems tokiems, tik tada buvo sumažinta pašalpa, kada ir jis parodė „norą mokyties“ (nes kas gi, jausdamasis silpnas mokyties ir turėdamas mokyties noro, važinėjęs mokslo metu „pyragu“ ieškoti po įvairius miestus) ir „veiklumą“ bulvare.

Gaunant 30 rub. per mėnesį kambariui ir gyvenimui, net negalima buvo reikalauti nuo pirmininko pasamdyti atskiros kambario J. Kijauskui, nes kada duodami pinigai, neįsakoma, ar vienam ar keliems gyventi, bet kaip nori, taip verskis, taigi reikalavimas neteisėtas ir atsakymas aiškus. Galų gale „nuskriaustieji“ išreiškia abejojimą, ar rastusi Rusijoje vyriausybės gimnazijų, kurios taip kištus į tautinių komitetų reikalus. Taigi, kaip faktai rodo, esama ir tai, reikia tikėtis, ne vienintelė. Nors tai labai nemalonu „nuskriaustiems“, bet reikia tik džiaugties, kad vyriausybės gimnazijų pedagogai jau pradeda nebe indiferentingai žiūrėti į mokinių mokymąsi, bet kreipiasi į globėjus ir reikalauja priversti globiamuosius mokinius mokyties (nes ne kartą gimnazijos vyresnybės buvo šaukiami ir lenkų mokinių globėjai, kad jie atkreiptų dėmę į blogą mokinių mokymąsi), o ne valkioties naktimis su įtariamais žmonėmis ir leisti niekais toki brangų, ypač gi mumis lietuviams, laiką.

Taigi šiuo ir baigiu ginčus, daugiaus nebemanau atsakinėti į panašius šmeižtus, nes gaila laiko. Pasakysiu tik tiek, nemanykite, kad aš turiu menką ir paskalomis paremtą supratimą apie Jaroslavlės moksleivių gyvenimą, bet viską esu pats pergyvenęs ir kartu su jumis Komiteto šelpiamas.

Baritonas.

Zinios.

PETRAPILIS.

Vidaus reikalų ministerijos žemietybų skyriaus vedėjas Nevierovas paskirtas žemės darbo ministerio draugu.

Straipsnyje — „Šiaurės Pagalbos likvidacija“ — „Rieč“ praneša, kad tam tikrosios pabėgėlių tarybos pirmininkas sen. Engelgardtas oficialiai įgaliojęs vyriausiuosius įgaliotinius Kuprijanovą ir Sterligovą išreviduoti „Šiaurės Pagalbos“ įstaigas ir jos veikimą. „Šiaurės Pagalba“ likviduojanti savo įstaigas Pskovo, Smalensko ir Vitebsko gub. ir atiduodanti jas žemietybėms arba gubernatoriams. „Šiaurės Pagalbos“ veikimas nutarta esą sustiprinti fronto rajone, kur ji turėsianti šelpti vietinius gyventojus ir tarnauti armijos reikalams.

IVAIRIOS.

Pabėgėliai Maskvoje. „Utro Rossiji“ paskelbė pasikalbėjimą su dabar paskirtu Maskvos miesto ir gubernijos pabėgėlių šelpiamųjų draugijų revizoriumi Mileriu. „Išdas išleido pabėgėlių įtaisymui didžiausią sumą — pasakęs p. Mileris. — Dabar nutarta peržiūrėti, ar tiksliai išleisti tie pinigai ir ar negalima būtų sumažinti išlaidų. Niekas nemano palikti pabėgėlių be pašalpos, kuria jie turi būti aprūpinti ligi karo galo. Bet vyriausybė negali leisti pinigų be reikalo. Negalima davinėti pabėgėliams daugiau, kaip jie turėjo namie. Revizijos tikslas — išaiškinti, ar teisingai vedama pabėgėlių registracija, ar gerai vedamos knygos, o labiausiai, ar negaudavo „pajokų“ pabėgėliai, turintieji darbą. Ligi šiam laikui suregistruota veiks 3 milijonai pabėgėlių, iš kurių, vyriausybės nuomone, tiktai 45% reikalingi pašalpos. Dar vieną svarbų dalyką turės išaiškinti revizija — tai Maskvos iškraustymas. Revizuojamos bus visos vyriausybės, ir visuomenės ir tautų organizacijos, kurios gaudavo pašalpos iš izdo. Revizija tęsis 2—3 mėnesius.“

Lenkų klausimas. „Gazeta Polska“ praneša, kad iš paskutiniojo Vielpolskio su ministerių pirmininku Stürmeriu pasikalbėjimo paaiškėjo, jog busimųjų Lenkų sutvarkymo projektas busias netrukus paskelbtas, nelaukiant, kol rusų kariuomenė įžengs į lenkų žemę. Jokio skelbimo apie šį aktą, prieš jį

išleisiant, kaip apie tai buvo rašyta, nebūsią.

—o—

Rugpjūčio 30 d. mirė žinomas lenkų veikėjas, lenkų pabėgėlių šelpiamosios draugijos pirmininkas V. Žukovskis, buvęs 2-sios ir 3-sios Dūmos lenkų atstovas.

Širdies liga mirė lenkų politikas ir publicistas Z. Balickis, vienas lenkų tautininkų - demokratų partijos steigėjų.

Varšuvos „Nowa Gazeta“ praneša, kad vyriausiojo austrų lenkų nacionalinio komiteto vicepirmininkas, plačiai žinomas Varšuvoje prof. Javorskis, atvažiuo Varšuvon su naujais vokiečių pasiūlymais padaryti iš Lenkų nepriklausomą valstybę, priskyrus ją prie vokiečių Imperijos, kad galima būtų tuojaus paskelbus mobilizaciją įtraukti lenkų kariuomenę karan Austrų-Vokiečių pusėje, bet tas jo žygis nepasisekė. Tam naujam projektui pasipriešinę taip pangermanistai, taip pats austrų lenkų vyriausias komitetas.

K. Puida, atvykęs Petrapilį iš Čeliabinskio savo reikalais ir mobilizacijos užkluptas, paimtas kariuomenės ir paskirtas šarvuotų automobilių batalijonnan.

SVETUR.

Graikija. Iš Atenų praneša, kad vokiečių šalininko Zaimio ministerija atsisistatydinusi. Tikimasi, jo vietą vėl užimsiąs sąjungininkų draugas Venizelas.

KARAS.

Rusų šone. Rygos ir Dauguvos upės apylinkėse vokiečių aeroplanai laktė pažvalgomis. Karpatuose rusų kariuomenė tebespaudžia austrus. Rusai paėmė Kapulo kalną. Paėmė belaisvių 13 aficerių ir 900 kareivių, 7 kulkosvaidžius, 3 bombasvydžius ir vieną prožektorių.

Kaukazo šone. Rusai paėmė keletą augštumų. Kaukaze snigę ir buvę šalčiai.

Prancūzų šone. Į šiaurę nuo Somos buvo smarkių mušių. Prancūzų pėstininkai 6 kilometrų plotu puolė vokiečius ir kaip bematant paėmė pirmąją vokiečių apkasų liniją. Puolę antrą kartą, prancūzai paėmė „145“ augštumą, Darjero mišką ir visus vokiečių apkasus lig Betiuno — Perono kelio. Truputį toliaus į pietus prancūzai paėmė priekinį ties „76“ augštumą. Šiuose mušiuose tik per vieną dieną prancūzai paėmė 1500 belaisvių. Po smarkaus puolimo prancūzai paėmė visą Bušaveno kaimą. Vokiečiai labai atkakliai gynėsi. Per naktį prancūzai užimtose vietose susistiprino. Susistiprinę prancūzai iš ryto vėl pradėjo pulti vokiečius. Šturmu paėmė Buo-Labė's fermą. Prancūzai čia paėmė daug belaisvių ir visokių karo daiktų. Į šiaurę nuo Avro upės prancūzai pasalomis puolė vokiečius ir paėmė daug belaisvių. Į pietus nuo Somos smarkus artilerijos šaudymas, pėstininkai nesimušė. Ant dešiniojo Maaso upės kranto prancūzai truputį pasislunko priekiu.

Prancūzų lakūnai įvairiose vietose numušė 3 vokiečių aeroplanus ir 4 sugadino. Prancūzų geležiniai paukščiai vokiečių pusėje numetė kelis šimtus bombų.

Anglų šone. Tarp Nevilio—Senvasto anglų kariuomenė kai-kuriose vietose išlaužė vokiečių apkasuosna ir paėmė daug belaisvių. Ties Žensio kaimu buvo atkaklių mušių. Anglai paėmė belaisvių 4 aficerius ir 100 kareivių. Vokiečiai kai-kur net po kelis sykius puolė anglus, bet nieko nelaimejo.

Italų šone. Tarp Val-Arso ir Pozinos lygumos italai, po smarkaus armetų šaudymo, puolė austrus ir paėmė labai

sustiprintą lygumą Lėno lygumoje. Italai paėję į šiaurę nuo Monte-Pazubijos. Kitose fronto vietose smarkus artilerijos šaudymas. Austrų armotos smarkiai šaudė Kaprilą. Austrų aeroplanai mėtė bombų, bet žalos niekur nepadarė.

Rumunų šone. Į vakarus nuo kalnuotų Marošo lygumų ir Aliutos austrai traukiasi. Į pietų rytus nuo Sibijo rumunai paėmė Selimbarą (Selenbergą). Į vakarus nuo Merosoro rumunai atmušė visus austrų puolimus. Pietų šone smarkus artilerijos šaudymas. Rumunų armotos jau nebepraleidžia bulgarų laivų per Dunoją. Dobrudžoje mūšiai eina smarkyn. Daromos zvalgybos. Ties Dunojumi rumunai susikirtę su bulgarais, bulgarai sumušti pasitraukė palikę 8 vokiečių armotas. Rumunai per visus šiuos mūšius paėmė belaisvių 6 aficerius ir 786 kareivius. Bulgarų aeroplanai numetė keletą bombų, užmušė vieną senelį ir du vaiku.

Balkanuose sąjungininkų kariuomenė ties Neogorui perėjo Strumos upę. Po smarkaus mūšio sąjungininkai paėmė Oraormano ir Nevolgeno kaimus. Vokiečiai ir bulgarai smarkiais puolimais norėjo atsiimti, bet nepasisekė. Paliko tik daug užmuštų ir belaisvių.

Bulgaruose. Susikirtus bulgarams Dobrudžoje su rumunais ir rusais, bulgaruose kilę nesuspėjimai, kaip toliaus jiems kariauti. Generalisimas Žekovo nuomone, bulgarams reikia pulti priešininkai, nes Bulgarijoje nesą tvirtovių ir sunku būtų jiems sulaukyti priešininkų. Kita pusė taip mananti, kaip manęs mirusis generolas Žestovas. Bulgarams reikia ginti Turtukajo-Balčiko liniją.

„Roumanie“ Take Joneska apie bulgarų mūšius su rusais taip rašo: „Bazarčike pirmą kartą susikirtę bulgarai su rusais. Bulgarai pralėjo rusų kraują, kurių dėka Bulgarija gimusi. 39 metai atgal Bazarčike bulgarai buvo turkų vergais, dabar išvien su turkais eina prieš savo geradėjus. Istorija dar nemačiusio tokio nedorumo ir cinizmo. Turtukajaus apgalvotojai! jūs nuteisti ir jūs pražuvot, jūs prakeikti: mūšis ties Bazarčiku yra jūsų prakeikimas.“

Paskutinės žinios.

Rusų šone permaininga nėra.

Kaukazo šone. Kigo apylinkėje kurdai atkakliai ginasi. Chamadano apylinkėje rusai atėmė iš turkų kupranugarį ir raguotį.

Prancūzų šone. Į šiaurę nuo Somos prancūzai stuma vokiečius. Ties Kombliu prancūzų pėstininkai smarkiu puolimu atėmė visą eilį labai sustiprintų vokiečių apkasų. Ties Buo-Lobes ferma prancūzai sunaikino 2 vokiečių pulkus. Per dvi dienis prancūzai paėmė 2300 belaisvių, 10 armotų, 40 kulkosvydžių. Visus vokiečių puolimus prancūzai atmušė.

Balkanuose bulgarai nebesulaiką sąjungininkų puolimo. Sąjungininkai žygiuoja priekiu.

Afrikoje belgų kariuomenė spaudžia vokiečius Kaboros linkui. Belgų kariuomenė paėmė visą geležinkelį. Vokiečiai negali sulaukyti belgų žygiavimų.

Aukos.

Per „Liet. Balso“ Redakciją.
Č. Sasnauskio fondui.

Pelik. Sakalauskis 5 rb.
Jon. Sluoksnaitis 3 „
Juoz. Gvildys 3 „
Stan. Baranauskis 2 „
Stan. Grygiškis 1 „

Viso labo 14 rb.

Redaktorius L. Noreika.

Leidejas Martynas Yčas.

Ieškau kambario

su rakandais (mėbeliais) gyventi vienam, arba dviese. Geistina prie lietuvių. Adr.: Симеоновская № 7, — 6. V. V.

Pranciškus Zdanavičius,

ieško savo sūnaus Danieliaus 16 m., Jono Vilčinsko, Leono ir Marijonos Dovitkų iš Panevėžio.

Омскъ, Замковая № 70.

1965—2

JONAS SMILGA iš Suvalkų gub., Garliavos par., Marvenkos k., ieško tėvų, švogerį ir pažįstamų. Петроградъ, За Нарв. Заст. Огородный пер. 27—4.

1972—1

JURGIS BRAZAITIS ieško žmonos Elenos Brazaitienės ir Onos Brazaitytės iš Suvalkų gub., Marijampolės aps., Jevarovo valsč., Solų kaimo. Петроградъ, Нарвский просп. № 23/2 кв. 190.

1973—1

MALVINA ČIKŠTAITĖ Kauno gub., Panevėžio aps., Budbergio valsč., Lankiečių dvaro, ieškau brolio Adomo, sesers Emilijos, sūnaus Fridriko (2 metų). Петроградъ, Казанская ул. 22—2.

1974—1

IEVA GABRILEVIČIENĖ ieško sūnaus Jono Mardoso Suv. gub., Kalvarijos aps., Krosnos val., Šaltinėnų sod. Иркутскъ, Аптека, Н—ковъ Калусовскаго, Гаврилевичъ.

1968—1

URŠULĖ ŠUKIENĖ iš Šiaulių miesto ir Antanas Staikūnas iš Kalvelių sod., Anykščių par., prašo atsiliepti giminių ir pažįstamų šiuo adresu: Гор. Одесса, Петропавловская № 51.

1970—1

JULIJA ir MARIJONA DŽIUGAITĖS Kauno gub., Ukmergės aps., Kurklių par., Džiugų sod., ieško Amerikoje savo sesers Katrinos (prieš ketveris metus nukellavusios) ir kitų ten gyvenančių pažįstamų. Одесса, ул. Петра Великаго 13—4. Юлія Джюгає.

1970-a—1

GABRIELAITIS JONAS Šiaulių par., Kauno gub., ieškau žmonos su dukrele, sesučių ir tėvelių. Воронежъ губ. Лаговая ул. № 17.

1986—1

JANULYTĖ LEONORA iš Šarnagių, Šiaulių par., Kauno gub., ieškau giminių. Воронежъ губ. Литовский Комитетъ, Янулянишъ.

1977—1

MISEIKAITĖ JUZĖ iš Tytuvėnų par., Raseinių aps., Kauno gub., ieškau giminių. Гор. Воронежъ Литовский Комитетъ. Мицейко.

1978—1

JONAS BERNOTAITIS Suv. gub., Marijampolės aps., Kazliškų k., ieškau tėvų ir giminių. Петроградъ, За Нар. заст. Огородный пер. 27—4.

1869—1

Kareivis ANICETAS PILKA Kauno gub., Ukmergės aps., Kurklių par., Trakinių sod., ieškau giminių ir pažįstamų. Дѣйств. армія, Штабъ 52 пѣх. дивизіи, пол. почт. контора № 30.

1979—3

RAZALIJA JURĖNAITĖ Kauno gub., Ukmergės aps., Anykščių m., ieško giminių ir pažįstamų. Петроградъ, Пушкинская ул. д. № 6 кв. 30.

1981—1

Kareivis LEONAS OKSAS Kauno gub., Panev. aps. ir par., ieško tėvo Mykolo, brolio Alfonso ir Juliaus. Prašau žinančių pranešti. Дѣйствующая армія, Штабъ 52 пѣх. дивизіи, пол. почт. контора № 30.

1980—3

PRANAS JONAITIS iš Šeduvos, Šiaulių aps., ieškau giminių ir pažįstamų. Петроградъ, Нарв. застав. Ушаковская ул. 18 кв. 1.

1914—1

EUGENIJA KAZLAUSKAITĖ Kauno gub., Šiaulių aps., Papilės par., gyvenusi Žagarės miestelyje, ieško giminių ir pažįstamų. Петроградъ, Пушкинская № 6 кв. 30.

1982—1

ELZBIETA CESEVIČAITĖ, gyvenusi Pašvitinio m. Panev. aps., Kauno gub., ieškau giminių ir pažįstamų. Prašau Joną, Klemensą ir Kazimierą Cesevičius, gyvenančius Amerikoje atsiliepti. Mes (sesers), Emilija ir Marijona, gyvename drauge, su mumis ir Ona Žekaitė iš Plukų kaimo, (prie Panevėžio). Mano adresas: Гор. МЕДЫНЪ. Калужск. губ. Аптекарский магазинъ.

1983—1

Vaistų sandėlis T. O. Kagano Petrapilio pusėje (Petrogradskaja storona) Sablino g-vė (Sablinskaja) № 7. Sandėlis aprūpintas visokiais vaistais. Duodu patarimų. Galima ir lietuviškai susikalbėti.

1997—1

Viešpaties Jėzaus nukryžiuoto

pašventinti katalikiški lietuviški sieniniai paveikslai, Mogiliavo Archidiecezijos VALDYTOJO leisti (aprobuoti) šių metų rugpjūčio 5 d.

Paveikslas be spalvų — Viešpaties Jėzaus Kryžius ant balto gero popieriaus, lietuviškais ornamentais pagražintas. Kryžiaus šalimis paveikslas vidury Motinos šv. paveikslėliai (dešinėje Aušros vartų). Prie žemutinio kryžiaus galo žymiųjų Lietuvos vietų vaizdai: dešinėje Vilnius su Gedimino kalnu, kairėje Kauno katedra. Žemiau vaizdų šalimas dengia žemutinį kryžiaus galą, o Lietuvos Vytis skiria į dvi dali stambų parašą: „Nuo karo, bado, ugnies ir maro gelbėk mus, Viešpatie!“

Paveikslas didumas 22—X—14 colių.

Kaina be nusiuntimo 40 kap., su nusiuntimu 55 kap. Nusiuntimas 10-ties paveikslų atsieina 50 kap., 25-kių 50 kap., 50-ties 90 kap., 100-to 90 kap.

Pastaba: jeigu siunčiama uždėtu mokesčiu, tai da prisiskaito 15 k. Prašant atsiųsti paveikslų, būtina reikia siųsti visi pinigai arba nors dalis užsakymui.

Kreipties: A. DUNDZILA.

Петроградъ, Сеперный пер. 9—9.

Voronežiečiai kreipkitės į J. Motuzą Lietuvių Komitete.

Maskviečiai S. Jeckevičių, Seliverstov per. 4

Reikalingi platintojai ir kitur. Platintojams duodama nuošimčiai.

1950—1

Kun. St. Rudzonis

Reikalingi darbininkai ir darbininkės. Darbas nuolatinis ir gerai mokamas.

Kreipties: V. Lisnerio fabrikon, Liflandijos g-vė № 6. Tramv. № 19.

Užsirašyti galima rytais ligi 11 val.

1840—1

RUZGYTĖ ONA iš Lekėčių kaimo, Naumiesčio apskr., Suvalkų gub., ieško giminių ir pažįstamų. Ярославль, Никитская 57 кв. 2.

1904—1

ALEKSA ANTANAS iš Pasernių, Seirijų valsč., Suvalkų gub., ieškau tėvelių, žmonos Onos ir pažįstamų bei giminių. Воронежъ губ., Большая Гусиновка, домъ Петрина № 31. Алексо Антону.

1937—1

URŠULĖ KRAKAITIENĖ Alvito par., Vilkauskio aps., Suvalkų gub., ieškau savo vyro Kazimiero Krakaičio. Гор. Оренбургъ, Р.-К. костель кс. Туронку, пер. У. Кракайтисъ.

1816—1

MARIJONA REKLAITIENĖ iš Lykiškio, Alytaus par., ieško dukters Dominikos Mažeikiūtės. Ярославль, Романовская 44, Литовский Комитетъ.

1911—1

ANDREJUSKIS JONAS iš Kauno gub., Zarasų aps., Rokiškio par., Radutų miestelio, ieško žmonos Veronikos. Ярославль, Б. Рождественская № 43 кв. 5.

1910—1

GERIKAS TADEUŠAS iš Kauno gub., Šiaulių aps., Viekšnių par., Dargių kaimo, ieško giminių ir pažįstamų. Ярославль, 210 пѣх. зап. полкъ, 15 рота, 1 взводъ.

1903—2

ONA BILVINIŪKĖ ieško sesers Jevos ir dukters Marcelės Bilviniukų iš Buisogalos. Дисна, Виленской губ. домъ Михаила Фурса.

1946—1

VERONIKA MISEVIČIOTĖ iš Čelkių, Kauno gub., Baisogalos par., ieškau savo brolių: Jono, tarnavusio Vindavos tarnybėje ir Petro, kuris dabar gyvena Amerikoje, Baltimorėje. Meldžiu atsiliepti, ar kas žino jų antrašius man pranešti. Орелъ, Воскресенская ул. 28. Провизору Вайткунасу.

1808—1

Antanina Šlapikytė

iš Medeikių, ieško Marės Pavalkytės, Biržų mokyklos mokinės 4 klasės, ir Dergelienės, taip pat iš Biržų. Kas apie jas žino, prašau pranešti.

МОСКВА, Красносельская улица, Домовая Контора, домъ Содомова, Антонинъ Шлапикасъ.

1958—2

JONAS SAMŠANAVIČIUS Vilniaus gub. Trakų aps., iš Stakliškių, noriu susirašinėti su draugais ir pažįstamais. Армавиръ, Куб. обл. д. Д-ра Кудрявцева.

1955—1

JONAS GRUZINSKIS buv. Taujėnų valsčiaus raštininkas, Ukmergės aps., Kauno gub., ieško savo brolio Kazimiero ir brolienės Teofilijos Kuolalio. Уфа, Казенная Палата, 4 столъ, 1 отд.

1943—1

prašo lietuvių, gyvenančių Amerikoje, jeigu kas žino, kur dabar yra PETRAS ČIVIS, kilęs iš Kauno gub., Ukmergės aps., Lėliūnu par., pranešti jam mano adresą, arba jo adresą man.

Почт. отд. Домополь, Вит. губ., Село Бирже, Кс. Рудзянису.

1969—3

VARONIKA KUMSKYTĖ Kauno gub., Ukmergės aps., Subačiaus valsč., Palevėnio par., Radžiūnų sod., ieškau tėvų, brolių, seserų, giminių ir pažįstamų. Петроградъ, Пушкинская ул. № 6 кв. 30.

1925—1

URŠULĖ KRUČAITĖ Kauno gub., Ukmergės aps., Kupiškio valsč., ieškau tėvo, brolių, seserų giminių ir pažįstamų. Петроградъ, Пушкинская № 6 кв. 30.

1926—1

MICHALINA BUNYKĖ (Bunius) iš Bardiškių sod., Šidavos par., Raseinių aps., ieškau sesers, brolio ir pažįstamų. Петроградъ, Кузнецкий пер. № 18 кв. 7.

1927—1

Kareivis VLADISLOVAS ZALESKIS Kauno gub., Raseinių aps., ieško savo motinos, brolių Igno, Eduardo ir sesers Jadvygos. Штабъ 3-го Заамурскаго жел. дор. полка. Ст. Ханьдаохдузы, Кит. вост. жел. дор.

1966—1

ONA PALIULIONIENĖ Suv. gub., Marijamp. aps., Kvietiškių valsč., Puskelnų sod., ieško kareivio Petro Ašmono. Иркутскъ, Аптека Н-ковъ Калусовскаго, Paliulionienė.

1967—1

EMILIJA GIEDRINAITĖ Kauno gub., Podglietiečių (?) sod., Panevėžio aps., Pabiržių par., ieško motinos DOMICELĖS, sesers Onos ir brolių Juozo bei Rapolo. Петроградъ, Гороховая ул. д. № 23 кв. 16.

1913—1

Pranciškus Vailokaitis,

Maskvos universiteto studentas labai reikalingas. Kas žino dabartinį jo adresą, prašome pranešti „VADO“ redakcijai. Petrograd, Lermontovskij prosp. № 10 „Vadas“.

1932—3

Geriausla vieta pinigams karo metu
Brolių Vailokaičių ir B-vės
Draugija.

PINIGAI TIKRI: visu karo metu Draugija nesustabdė pinigų išmokėjimo.

NUOŠIMČIAI GERI: pasidėjusiems metams — 5 rub. nuo šimto, pareikavimui — 4 rub.

PARANKU PASIDĖTI ir LENGVA ATSIIMTI: pinigus atsiųsti ir gauti atgal galima paštu.

Adresas: Петроградъ, Лермонтовскій просп. № 10.

T-ву „Бр. Вайлокайтисъ и К-о.“

1688—s.